

Nieuwjaarstoespraak burgemeester Karel Loohuis - 2 januari 2017

Dames en heren,

Ik ben bijzonder verheugd u allen hier weer te zien. Fijn dat u, ondanks het feit dat het een vakantie week is, de moeite heeft genomen naar het gemeentehuis te komen. Welkom. Namens het college van B&W, de gemeenteraad en de medewerkers van de Samenwerkingsorganisatie De Wolden-Hoogeveen wil ik u een zeer voorspoedig, gezond, gelukkig, spetterend en verrassend 2017 toewensen.

Elk jaar spreek ik een dankwoord uit voor onze hulpdiensten en gemeentepersoneel. Niet omdat het zo hoort, maar omdat ik oprecht elk jaar onder de indruk ben van de paraatheid en inzet van de medewerkers en medewerksters van de hulpdiensten en de gemeente die in de weer zijn geweest, terwijl wij Kerstmis en Oud & Nieuw hebben gevierd. Ik wil hen hiervoor speciaal bedanken. Daardoor hebben de meesten van ons een leuk, ongedwongen en probleemloos Oud en Nieuw kunnen vieren.

Een speciaal welkom voor onze vrijwilligers. Vorig jaar stond de sport centraal. Dit jaar de vrijwilligers. Deze groep inwoners hebben we een speciale uitnodiging gestuurd om hier vanavond aanwezig te zijn. Natuurlijk vertel ik u niets nieuws als ik zeg dat onze samenleving niet zonder vrijwilligers kan. Zij zijn het cement dat ons samenlevingsgebouw bij elkaar houdt. Je moet er toch niet aan denken dat onze vrijwilligers zouden besluiten er en masse mee te stoppen. Ik denk dat we ons niet kunnen voorstellen wat er dan zou gebeuren. Bijna alle sportwedstrijden zouden niet meer doorgaan; heel veel culturele activiteiten zouden ophouden te staan; de zorg zou in ons land echt onbetaalbaar worden of onacceptabel verminderen; alle kerken, moskeeën en synagogen zouden hun deuren gesloten moeten houden; veel mensen zouden vereenzamen; veel gehandicapten en chronisch zieken zouden niet meer in onze samenleving kunnen leven en werken. Kortom, heel veel medemenselijkheid zou verdwijnen. Het zou een rotwereld worden. Gelukkig denken en handelen onze vrijwilligers met een groot verantwoordelijkheidsgevoel en zouden ze er nooit zo maar mee stoppen. Gelukkig maar! Maar toch moeten we de aanwezigheid en de inzet van de vele vrijwilligers niet als een vanzelfsprekendheid zien. Tijden veranderen. Mensen gaan nu veel later met pensioen. Mensen hebben heel veel activiteiten tegelijkertijd en zijn minder dan vroeger genegen zich langdurig te verbinden met een vereniging of organisatie. We zullen daar rekening mee moeten houden. Maar voor vandaag, hulde en een diepe buiging voor onze vrijwilligers! Maar er zijn en blijven nog vele vrijwilligers nodig. Om dat te onderstrepen start ik vanavond de Campagne Vrijwillige Inzet. Ik heb hier een gouden estafette stokje, welke symbool staat voor het feit dat vrijwilligers goud waard zijn. De vingers op de stok staan voor een vorm van vrijheid, de vrije (niet vrijblijvende) kant van het vrijwilligerswerk. Wie de estafettesok in handen krijgt, mag er iets persoonlijks aan toevoegen (een boodschap, logo, symbool). Het plan is dat iedere drie weken dit stokje overgedragen wordt aan een andere vrijwilligersorganisatie. Daar wordt dan een foto en een leuk PR-moment aan gekoppeld. Bedoeling is aandacht voor vrijwilligerswerk, maar ook om nieuwe vrijwilligers te werven. Als iedereen 2 uur per 2 weken vrijwilligerswerk zou doen, zou dat een wereld van verschil maken. Vanavond overhandig ik het estafette stokje aan de vrijwilligers van Radio Hoogeveen.

Dames en heren,

Het is fijn om te kunnen zeggen dat het goed gaat in Hoogeveen. Of zoals ze het hier zeggen: “ 't kon minder”. En dat is geen loze kreet of een verkiezingslogan. Het is echt zo.

Daar waar we een aantal jaren geleden in Noord-Nederland aan de top stonden met het hoogste werkloosheidspercentage (14,6%), laten we nu vele grote en middelgrote steden achter ons, zakken we op de ranglijst (dat is dus positief) en zitten we met 9% onder het landelijk gemiddelde. Een historische prestatie. Natuurlijk trekt de economie aan, maar dat geldt ook voor de overige gemeenten. Dus heeft het toch ook met onze aanpak te maken om mensen aan het werk te krijgen. Niet door mooie beleidsplannen, niet door algemene subsidieregelingen, maar door het één op één in contact brengen van bedrijven en werkzoekenden.

Het lijkt wel eens anders als je de social media volgt, maar binnen de Wmo scoren we goed op de klanttevredenheid. Dat blijkt uit onderzoek. We scoren beter dan het provinciaal gemiddelde. Onze cliënten ervaren het contact en de kwaliteit van de ondersteuning veelal positief.

Verder hebben we dit jaar fors geïnvesteerd in het ontlasten en ondersteunen van mantelzorgers. Er zijn nu meer mantelzorgconsulenten bij de SWW. Zij ondersteunen zwaar belaste en overbelaste mantelzorgers. Dit is succesvol. O.a. door het organiseren van ontspannings- en ontmoetingsactiviteiten voor mantelzorgers. Dat noemen we Mantelzorg-Vitaal. Daar hebben al 250 mantelzorgers gebruik van gemaakt.

De overheveling van de jeugdhulp naar de gemeente is goed verlopen. Wat ik trouwens opvallend vind, nu we zelf verantwoordelijk zijn, kijken we er heel anders naar. Zorgen dat ... (kinderen geholpen worden) is zorgen voor ... (kinderen) geworden.

Niet voor niets zijn we Sportgemeente van het Jaar geweest. Daar waar deelname aan sport door jeugdigen daalde in de ons omliggende regio's en gemeenten, daar steeg deze in Hoogeveen. We krijgen meer kinderen aan het bewegen en we boeken successen in de strijd tegen overgewicht.

Er komen weer steeds meer bouwkransen in Hoogeveen. Aan de rand van het toekomstige nieuwe park Dwingeland komen nieuwe woningen. Vrijwel alle kavels aan het Mauritsplein zijn verkocht. Binnen afzienbare tijd kan op het Beukemaplein de schop de grond in voor bijna veertig woningen. In 2017 zal de Kaap en herinrichting van het park Dwingeland gereed komen. De grootste bouwplaats van Noord-Nederland kan dan weer verdwijnen en plaats maken voor ontspanning, wonen en werken.

Veiligheid is niet alleen van de overheid. Ze is van ons allemaal. Daarom hebben politie en gemeente de afgelopen tijd graag geholpen bij het opzetten van WhatsApp Buurtpreventiegroepen. Er komen er steeds meer. Ze zijn belangrijk, ook voor het veiligheidsgevoel. Sluit u aan, zou ik zeggen.

Elk kind moet zonder zorgen opgroeien. Daar gaan we de komende jaren voor. Dat is Jong Hoogeveen. We praten met kinderen en jongeren om hen meer te betrekken bij besluiten die over hun toekomst gaan. Dat willen we nog meer gaan doen. Want we willen echt waarmaken dat we niet over en voor kinderen praten, maar MET.

Het gaat dus goed. Dat is mooi. En ik zou best nog wel een tijdje door kunnen gaan. Maar zoals altijd bij een goed verhaal hoort een maar.

We moeten terdege beseffen dat niet alle inwoners het gevoel hebben dat het goed gaat of zelfs niet als zodanig ervaren. Mensen die nog geen werk hebben gevonden. Mensen die sociaal-psychische problemen hebben. Mensen die een achteruitgang ervaren in de hun geboden zorg. Mensen die nauwelijks rond kunnen komen van hun uitkering of salaris. Kinderen die opgroeien in gezinnen waar problemen zich opstapelen en daarmee niet alle kansen krijgen die elk kind zou moeten hebben. Ouderen die vereenzamen, ondanks onze zo onvolprezen naoverhulp.

Hieruit ontstaan gevoelens van er niet bijhoren, niet gehoord worden. We moeten oog houden voor deze noden en ons blijven inzetten om deze mensen ook de nodige hulp en ondersteuning te kunnen blijven geven. Ook hierbij helpen beleidsvisies en dito rapporten niet. Slechts door één op één contact kunnen wij het contact weer herstellen en opbouwen en kunnen wij deze mensen misschien de hulp bieden die ze nodig hebben. En kunnen we ook deze mensen weer vertrouwen geven in een betere toekomst. Ieder mens wil een beetje geluk, zo nu en dan een schouderklopje, respect en vooral gehoord en gezien worden. In welke situatie degene zich ook bevindt. Welke problemen diegene ook heeft. Misschien moeten we meer gaan luisteren. Empatisch luisteren. Om deze mensen weer bij onze samenleving te betrekken en te laten zien dat iedereen kan meetellen, hoe de situatie ook is. Het alternatief is dat er steeds meer mensen zich zullen afzetten tegen u en mij. Mensen die zich niet meer vertegenwoordigd weten in onze democratie en daarom deze democratie niet meer zien zitten. Die ons tot de elite rekenen, waarmee afgerekend dient te worden. Daar schuilt een groot gevaar in. Ook een gevaar voor onze democratie.

Ook een gevaar voor ons Huis van Thorbecke. Het huis waar onze democratische rechtsstaat op gebouwd is. Vijf jaar geleden had ik niet gedacht te kunnen zeggen wat ik nu ga zeggen. Het Huis van Thorbecke is te oud en te gammel geworden. Een opknopbeurt voldoet niet meer. Het is tijd voor een grondige renovatie of zelfs voor sloop en nieuwbouw. Om te voorkomen dat het vertrouwen van de mensen in haar bewoners en gebruikers nog verder daalt en omslaat in aversie, of nog erger: de tegenwoordig zo vaak aangehaalde revolte.

Tijdens de kerstdagen kom je tot rust en dan loop je kans zo nu en dan eens weg te dromen. Heeft u dat ook wel eens. Lekker rustig, achterover, de ogen dicht en dan langzaam wegdoezelen. Dat gebeurde mij ook. Ik neem u mee.

Ik zag mij in het Huis van Thorbecke. Ook mijn trots. Mijn steun en toeverlaat. Ik functioneer er al meer dan 30 jaar (raadslid, wethouder en burgemeester) naar volle tevredenheid in. Tenminste, naar mijn volle tevredenheid. Als ik om mij heen kijk in "mijn" huis ben ik nog niet ongelukkig. En tot voor kort was ik tevreden met de kleine opknopbeurtjes en het plamuurwerk en schilderwerk hier en daar. Ik was tevreden met de vele bezoekers die met verbazing en bewondering dit prachtige 19^e-eeuwse pand bezochten. Ik hoorde wel eens een wanklank, maar de meeste bezoekers waren netjes en goed opgevoed en staken al dan niet uit eigen belang de loftrompet over dit pand. Maar nu begin ik mij zorgen te maken. De bezoekers blijven weg. Alleen met een gratis hapje en drankje krijg ik een verdwaalde toerist nog wel naar binnen. Ik zie binnen zo weinig mensen meer. Bovendien verschijnen er steeds alarmerendere onderhoudsrapporten, die houtrot en betonrot in epidemische vormen aantonen. Uit de laatste onderzoeken blijkt ook nog eens dat dit huis van Thorbecke, waarin

ik mijn hele bestuurlijke leven heb gewoond, totaal niet aardbevingsproof is. En of dit nog niet genoeg is: het pand heeft een heel negatief energielabel. Het schijnt dat alle opgewekte energie in dit huis voor een groot deel weglekt door de gaten en kieren in de muren en het plafond. Dit alles heeft mij er toe gebracht een makelaar in de arm te nemen om het pand te verkopen. Ik heb hier dertig jaar met veel plezier gewoond. Al mijn ziel en zaligheid zitten in dit gebouw. Onze kinderen zijn hier geboren en ik heb ze hier zien opgroeien. Dat is toch wel wat waard? Mijn makelaar spreekt echter over een incurant pand op een verkeerde locatie.

Ik weet niet waar het vandaan kwam. Maar in één keer stond hij daar. Mijn droomhuis. Een net nieuw gebouwd huis met veel glas en alles gelijkvloers. Heerlijk transparant en zonder drempels. Zo op het eerste gezicht paste dit huis mij wel. Niet te groot en niet te klein. Ik had de plattegrond grondig bestudeerd en zag dat er voldoende ruimte in zat, maar ook dat er voldoende ruimtes gecreëerd waren om te leven, te koken, te experimenteren, te werken en te ontspannen. Er was een maximale flexibiliteit ingebouwd in dit pand. Met schuifwanden kon je ruimtes verkleinen en vergroten. Alles was verplaatsbaar, zelfs de keuken- en de badkameraccessoires. Duidelijk een huis dat op de toekomst was voorbereid. Bij de entree hing een naambord boven de deur. “Huis van Hoogeveen” stond er op. Naast de deur was een ingemetselde steen aangebracht waarop stond: “Wees welkom iedereen; wees van harte en oprecht welkom”. Het was een drukte van belang in het huis. Overall werkten mensen. Opvallend was dat ambtenaren, gemeentebestuurders en burgers gezamenlijk bij diverse tekentafels bezig waren. Ik zag nergens blauwdrukken. Er werd naar hartenlust geschetst, gegumd en weer getekend. De burgers (sommigen belanghebbend, omdat ze in de buurt woonden; anderen belangstellend, omdat het thema ze aansprak; weer anderen vanuit hun deskundigheid) kwamen met ideeën en kritische vragen over waarom iets wel of niet zou kunnen. Bestuurders luisterden vooral, wilden nog niet een afgerond oordeel geven, waren benieuwd naar wat er bij de burgers en ambtenaren leefde (de cursus effectieve afwezigheid wierp zijn vruchten af). Ambtenaren gaven aan welke kaders tot nu toe hadden gegolden, wat de huidige uitgangspunten waren en wat de wettelijke mogelijkheden of beperkingen konden zijn. Zo te zien verliep dit samenspel goed.

Wat een heerlijk droom, vind u ook niet? Het kan dus toch goed aflopen. In mijn ogen hoeven dromen geen bedrog te zijn. Alleen, dan moeten we er wel iets aan doen. En wel op korte termijn. Ik heb niet het gevoel dat iedereen het gepaste gevoel van urgentie heeft. Zelfgenoegzaamheid is in deze een historische vergissing.

Een tweede historische vergissing ligt ook op de loer. Hoogeveen moet, ondanks de net beschreven zaken die goed gaan, op haar zaak letten. Als Hoogeveen wil blijven opvallen, als Hoogeveen kansen wil kunnen pakken, als Hoogeveen toonaangevend wil blijven of worden, als Hoogeveen wil profiteren van haar gunstige ligging en infrastructuur en als Hoogeveen boven het maaiveld wil blijven uitkomen, dan zal men de weg van voorzichtigheid, middelmaat en zuinigheid moeten verlaten. Kansen genoeg. Maar we moeten oppassen voor de wet van de remmende voorsprong. Hoogeveen en haar omgeving is de logische volgende stap in de ontwikkeling van de economische corridor Randstad – Noord Nederland – Scandinavië. De lijn is zichtbaar. Eerst de ontwikkeling in de Randstad, daarna Amersfoort, de afgelopen jaren Zwolle en omgeving. De logische volgende stedelijke kern is Hoogeveen. Waar we voor moeten oppassen is dat de ontwikkeling ons niet overslaat en doorschiet naar Groningen en Emmen alleen. De benodigde infrastructuur ligt er al

grotendeels, maar we zullen moeten gaan inzetten op een goede snelle autoverbinding tussen Hoogeveen en Twente en een goede spoorverbinding tussen Hoogeveen en Emmen met als logische tussenstap een intercitystation.

Verder zullen we moeten investeren in de aantrekkelijkheid van ons centrum. Verdere concentratie van winkels met één of meerdere dagattracties (Science Drenthe zou een goed begin zijn) en vernieuwende evenementen om weer het koopcentrum van onze regio te worden (anders worden we overvleugeld door gemeenten die nu veel investeren of dat op het punt staan te doen; er blijven maar een paar koopcentra in Noord-Nederland over die er echt toe doen, daar moeten we bij horen).

We hebben natuurlijk de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in het centrum. Dat klopt. Niets voor niets zijn we Beste Binnenstad van Nederland 2011-2013 geworden. Maar als we nu op onze lauweren gaan rusten dan kachelen we achteruit. We moeten weer de beste en aantrekkelijkste binnenstad worden in 2020-2022.

Verder moet De Tamboer (of misschien kan ik beter zeggen: onze culturele instellingen) weer uitgroeien tot het toonaangevende theater en de beste schouwburg in Noord-Nederland. Een kleinere ambitie leidt tot het langzaam maar zeker verdwijnen van ons culturele aanbod. Dus weg van de middelmaat en de voorzichtigheid. Het culturele leven moet weer echt bruisend worden.

Verder moeten we Hoogeveen de trendsetter op het terrein van vernieuwde gezondheidszorg laten worden. We hebben de eerste stapjes gezet met onze teams rond de huisartsenposten; we moeten reuzepassen gaan maken op weg naar gezonde inwoners. Want zij zijn beter in staat voor zichzelf en voor hun omgeving te zorgen en deel te nemen in de maatschappij.

Verder moeten we met Jong Hoogeveen stappen zetten om kinderen en jongeren nog beter in positie te brengen.

Verder moeten we ons nog meer richten op het bieden van goede, doorlopende leermogelijkheden voor kinderen: van de voorschoolse periode, de basisschool, het voortgezet onderwijs tot en met het mbo en hbo of universiteit. Ook met oog voor het praktijkonderwijs en het speciaal onderwijs.

Daar is geld voor nodig. Veel geld. Van ons, Jazeker. Misschien moet de doelstelling niet meer zijn om de goedkoopste gemeente van Drenthe te worden. Maar om de beste woon- en werkgemeente te worden. Veel geld. Maar ook veel particulier geld. Er is veel geld in de markt. Er is bereidheid veel te investeren. Maar dan moeten daar wel de juiste ambitie, plannen en uitstraling bij horen. Laten we Drenthe, Noord-Nederland en – wat maakt het uit – heel Nederland verbaasd doen staan over hoe wij hier onze kansen en mogelijkheden pakken en realiseren. We hebben het eerder gedaan. Het kan weer.

Karel Loohuis

Burgemeester